

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 197/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetího v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, IČO 36 855 561, v mene ktorej koná advokát JUDr. Slavomír Rabatin, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 35 Cb 180/2016 zo 4. marca 2020, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 85/2020 z 2. júla 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 10/2021 z 28. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 35 Cb 180/2016 zo 4. marca 2020 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Cob 85/2020 z 2. júla 2020 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Obdo 10/2021 z 28. októbra 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 35 Cb 180/2016 z 2. decembra 2016 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľke ako žalovanej strane uložil

povinnosť zdržať sa akéhokoľvek zverejňovania, propagácie, predkladania a iného rozširovania prostredníctvom jej webovej stránky [REDAKOVANÉ] > alebo iného webového sídla, v cenových ponukách, v zoznamoch referencií a na akýchkoľvek nosičoch fotografickej dokumentácie a obrazových záznamov stavieb, bytových domov, ich častí a interiérov, na ktorých žalobca v rámci svojej podnikateľskej činnosti realizoval stavebné úpravy ako zhotoviteľ vrátane fotografickej dokumentácie a údajov o výsledkoch jeho podnikateľskej činnosti v rámci projektov špecifikovaných v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že povinnosť uloženú okresným súdom po doručení neodkladného opatrenia okamžite splnila. Napriek splneniu uloženej povinnosti žalobca inicioval exekučné konanie, ktoré je Okresným súdom Bratislava III vedené pod sp. zn. 36 Er 524/2017. Podľa vyjadrenia sťažovateľky žalobca neodkladné opatrenie zneužíva, keď vyzýva tretie osoby na poskytnutie informácií o ponukách sťažovateľky, ktoré následne môže zneužiť v konkurenčnom boji. Z toho dôvodu podala sťažovateľka okresnému súdu návrh na zrušenie neodkladného opatrenia.

Okresný súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľky na zrušenie neodkladného opatrenia zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu podala dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.

4. Okresný súd a krajský súd založili svoje rozhodnutia na premise, že neodkladné opatrenie bolo dôvodné, a zároveň vychádzali zo znenia neodkladného opatrenia, ktoré na jednej strane určilo sťažovateľke povinnosť odstrániť zverejnené referencie a súčasne určilo povinnosť zdržať sa ich používania do budúcnosti, a preto nemohlo dôjsť k jednorazovému splneniu povinnosti zo strany sťažovateľky a následne k jeho zrušeniu z dôvodu splnenia neodkladného opatrenia. Tvrdenia o šikanóznom charaktere výkonu rozhodnutia zo strany navrhovateľa považovali súdy za nepodložené, prípadne odkázali sťažovateľku na uplatnenie nároku z nekalosúťažného konania. Krajský súd sa navyše vyjadril aj k namietanému procesnému postupu okresného súdu, keď sťažovateľke nezaslal samostatne vyjadrenie protistrany k jej návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia, ale až so samotným uznesením okresného súdu. V tomto smere krajský súd poukázal na § 339 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého majú dotknuté subjekty právo vyjadriť sa k návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval splnenie uvedenej podmienky a uviedol, že daný procesný postup okresného súdu nespôsobuje nezákonnosť odvolaním napadnutého uznesenia a nie je takou vadou, ktorá by zakladala dôvod na jeho zrušenie.

5. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na skutočnosť, že sťažovateľka v dovolacom konaní [dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP] formuluje rovnaké námietky ako v konaní odvolacom, ale aj v samotnom návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti najvyšší súd podrobne poukázal na relevantné časti odôvodnení napadnutých rozhodnutí súdov prvej a druhej inštancie. Pokiaľ sťažovateľka namietala nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou o šikanóznom výkone rozhodnutia (odkázanie sťažovateľky

na podanie žaloby), dovolací súd uviedol, že „nedošlo k takej vade, ktorá by znemožnila žalobcovi realizovať jeho práva, tzn. nedošlo na strane žalobcu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p.“.

Napokon najvyšší súd konštatoval, že z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska nemožno považovať napadnuté uznesenie krajského súdu za nepreskúmateľné, arbitrárne či neodôvodnené.

V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti, ktorá mala spočívať v nedoručení vyjadrenia žalobcu k návrhu sťažovateľky na zrušenie neodkladného opatrenia najvyšší súd poukázal na časť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktorá odkazuje na § 339 CSP. Zároveň najvyšší súd opätovne poukázal na obsahovo sa opakujúcu argumentáciu sťažovateľky a citoval z rozhodnutia ústavného súdu v konaní sp. zn. I. ÚS 155/2020. V zmysle záverov ústavného súdu v označenom konaní najvyšší súd uzavrel, že „vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu vo veci nemohlo mať na výsledné rozhodnutie vplyv, a to s ohľadom na žalovaným použitú rovnakú argumentáciu, či už v návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia, v odvolaní alebo v dovolaní.“.

V nadväznosti na tvrdenie sťažovateľky o nesprávnom právnom posúdení najvyšší súd uviedol: „S prihliadnutím k tomu, že dovolateľ okrem námietky nesprávneho právneho posúdenia neuviedol právnu otázku, ktorou by sa mal dovolací súd zaoberať, právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne ani neuviedol v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, dovolací súd konštatuje, že tento dovolací dôvod nebol vymedzený zákonom zodpovedajúcim spôsobom... Z obsahu dovolania naopak, podľa odvolacieho súdu, vyplýva len nespokojnosť dovolateľa s napadnutým rozhodnutím... ktorú vymedzil iba dovolacím dôvodom v zmysle ust. 420 písm. f/ C. s. p.“

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje nedostatočným odôvodnením už napadnutého uznesenia okresného súdu. Tento nedostatok sa podľa názoru sťažovateľky následne preniesol do napadnutých rozhodnutí odvolacieho súdu, ako aj dovolacieho súdu. Krajský súd navyše svojím rozhodnutím neodstránil pochybenie okresného súdu spočívajúce v porušení princípu kontradiktórnosti. Napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľka za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a nezákonné.

7. Sťažovateľka predovšetkým tvrdí, že splnením uloženej povinnosti bol účel nariadeného neodkladného opatrenia dosiahnutý, teda odpadla potreba ďalšieho jeho trvania. V tejto súvislosti sťažovateľka argumentuje, že všeobecné súdy sa nijako nevysporiadali s argumentáciou o tom, že funkcia neodkladného opatrenia je limitovaná dosiahnutím účelu, ktorý bol v danom prípade naplnený. Sťažovateľka aj v ústavnej sťažnosti namieta, že zo strany žalobcu dochádza prostredníctvom exekučného konania k šikanóznemu konaniu, a teda k získavaniu neprimeranej konkurenčnej výhody. Odstránenie tohto stavu sťažovateľka vidí jedine v zrušení neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti aj závery všeobecných súdov o možnosti brániť svoje práva podaním žaloby považuje za nelogické, keďže by takto podľa názoru sťažovateľky dochádzalo k hromadeniu sporov (čomu sa dá predísť zrušením neodkladného opatrenia).

8. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka odôvodňovala porušenie práva na kontradiktórne konanie a princípu rovnosti zbraní. V tejto súvislosti namietala, že vyjadrenie žalobcu k návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia jej bolo doručené až so samotným napadnutým uznesením okresného súdu, čo sťažovateľka považuje za vážne porušenie práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla: „*Odvolačí súd a súčasne dovolací súd následne na toto pochybenie súdu prvej inštancie neprihliadali, čím zaťažili svoje rozhodnutia aj touto vadou, ktorú v podstate celú prevzali do svojej časti konania. V tejto súvislosti podľa sťažovateľa neobstojí záver dovolacieho súdu, že nedoručené vyjadrenie žalobcu nemohlo mať vplyv na výsledné rozhodnutie. Práve naopak, súd prvej inštancie sa totiž v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalobcu, ku ktorej sťažovateľovi nedal možnosť zaujať žiadne stanovisko. Sťažovateľ preto vníma postup súdu prvej inštancie ako ukážkový príklad odňatia spravodlivosti.*“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práva súdnu ochranu a spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že už uznesenie okresného súdu bolo nedostatočne odôvodnené a tento nedostatok neodstránil krajský súd v rámci odvolacieho konania ani najvyšší súd v rámci konania dovolacieho.

10. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhovala, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv (iba) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, no zároveň navrhovala zrušenie všetkých ústavnou sťažnosťou napadnutých rozhodnutí. Ústavný súd napokon ustálil predmet ústavnoprávneho prieskumu s ohľadom na § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (viazanosť rozsahom a dôvodmi návrhu)] vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam tak, ako sú vymedzené v záhlaví tohto rozhodnutia.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením okresného súdu:

11. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

12. Ako z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

13. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru mal krajský

súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu:

14. V rámci predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie ústavným súdom.

15. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predniesla argumenty totožné s námietkami uplatnenými v odvolacom, ale aj dovolacom konaní (námietala najmä nedostatočné odôvodnenie, splnenie účelu neodkladného opatrenia, šikanózne konanie protistrany, porušenie princípu kontradiktórnosti).

16. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení (hoci ním dovolanie sťažovateľky odmietol) všetkými relevantnými námietkami sťažovateľky podrobne a ústavne udržateľným spôsobom zaoberal. Krajský súd postupoval v zmysle § 387 ods. 2 CSP a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Na zdôraznenie správnosti uznesenia okresného súdu dostatočným spôsobom uviedol, prečo nie je možné neodkladné opatrenie zrušiť, pričom sa podrobne zaoberal samotným charakterom a obsahom konkrétneho neodkladného opatrenia. Krajský súd tiež vyhodnotil aj ostatné námietky sťažovateľky ústavne udržateľným spôsobom.

17. Berúc do úvahy závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom opakovane predostiera argumenty, ktoré už boli najvyšším súdom riadne vyriešené, a teda v tomto smere bola právam sťažovateľky ústavnoprávna ochrana (čl. 127 ods. 1 ústavy) poskytnutá.

III.3. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

18. Ústavnú sťažnosť v tejto časti je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

19. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého posúdenie podmienok dovolacieho konania patrí do právomoci dovolacieho súdu (m. m. II. ÚS 324/2010, I. ÚS 593/2017).

20. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a bez potreby citovania jednotlivých častí odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľky odmietol. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a ich odôvodnenia v nadväznosti na sťažovateľkou uplatnené dovolacie dôvody a tieto riadne vyhodnotil.

21. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

22. V danom prípade sa najvyšší súd neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľky, ktorým napadla uznesenie krajského súdu, jej dovolanie riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania nezistil, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. c) vyslovene umožňuje.

23. Ústavný súd na základe už uvedeného uzatvára, že právne závery v žiadnej z čiastkových častí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevykazujú znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

24. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, ústavnú sťažnosť z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu